

NÕUKOGU DIREKTIIV 2004/114/EÜ,

13. detsember 2004,

kolmandate riikide kodanike riiki lubamise kohta õpingute, õpilasvahetuse, tasustamata praktika või vabatahtliku teenistuse eesmärgil

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 63 esimese lõigu punkti 3 alapunkti a ja punkti 4,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust,⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust,⁽²⁾

võttes arvesse regioonide komitee arvamust,⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala järkjärguliseks loomiseks sätestab asutamisleping meetmed, mis tuleb võtta varjupaiga, sissepääsu ja kolmandate riikide kodanike õiguste kaitse valdkonnas.
- (2) Asutamisleping näeb ette, et nõukogu võtab meetmeid sissepääsupoliitika kohta seoses sissesõidu- ja elamistingimuste ning selle korra normidega, mille kohaselt liikmesriigid väljastavad pikaajalisi viisasid ja elamislube.
- (3) Erakorralisel istungil Tampere 15. ja 16. oktoobril 1999. aastal tõdes Euroopa Ülemkogu vajadust ühtlustada kolmandate riikide kodanike vastuvõtu ja elamisega seotud riiklikke õigusakte ja nõudis nõukogult kiiret otsuste vastuvõtmist komisjoni ettepanekute alusel.
- (4) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.
- (5) Liikmesriigid peaksid kohaldama käesoleva direktiivi sätteid kedagi soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puute, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu diskrimineerimata.

(6) Üks ühenduse tegevuse eesmärgi hariduse valdkonnas on edendada Euroopa tervikuna maailma tipptasemel piirkonnaks õpingute ja kutseõppe alal. Kolmandate riikide kodanike liikuvuse edendamine ühenduse õpingute eesmärgil on selle strateegia üheks peamiseks teguriks. Liikmesriikide riiklike õigusaktide ühtlustamine vastuvõtu ja elamise tingimuste osas on selle üheks osaks.

(7) "Migratsioon" käesoleva direktiivi mõistes on definit-siooni kohaselt ajutine ja ei sõltu tööturu olukorrast vastuvõttvas liikmesriigis ning moodustab asjasepuutuvate migrantide, nende päritoluriigi ja vastuvõetava liikmesriigi jaoks vastastikuse rikastumise keskkonna ning aitab edendada paremat üksteisemõistmist kultuuride vahel.

(8) Käesolevas direktiivis hõlmab mõiste "vastuvõtt" kolmandate riikide kodanike sisenemist riiki ja elamist riigis.

(9) Uued ühenduse eeskirjad lähtuvad mõistete "üliõpilane", "praktikant", "haridusasutus" ja "vabatahtlik" määratlustest, mis on ühenduse õiguses juba kasutusel, eelkõige erinevates ühenduse programmides, mille eesmärk on edendada vastavate isikute liikuvust (Socrates, Euroopa vabatahtlik teenistus jne).

(10) Käesoleva direktiiviga hõlmatud üliõpilaste ettevalmistuskursuste kestus ja muud tingimused tuleks määratleda liikmesriikidel kooskõlas nende siseriiklike õigusaktidega.

(11) Käesolev direktiiv ei hõlma kolmandate riikide kodanikke, kes kuuluvad mittetasustavate praktikantide ja vabatahtlike kategooriasse ning keda käsitletakse siseriiklike õigusaktide kohaselt töölistena nende tegevuste olemuse või saadava kompensatsiooni või töötasu tõttu. Meditsiini-valdkonnas spetsiaalseid õpinguid kavandavate kolmandate riikide kodanike vastuvõtu peaks määratlema liikmesriigid.

(12) Üliõpilase vastuvõttu kõrgemasse õppeasutusse võiks muude võimaluste hulgas tõendada ka kirja või tõendiga üliõpilaste nimekirja kandmise kohta.

(13) Piisavate toimetulekuvahendite olemasolu hindamisel võib arvesse võtta ka stipendiumeid.

⁽¹⁾ ELT C 68 E, 18.3.2004, lk 107.

⁽²⁾ ELT C 133, 6.6.2003, lk 29.

⁽³⁾ ELT C 244, 10.10.2003, lk 5.

- (14) Käesoleva direktiiviga sätestatud vastuvõtmisest võib keelduda nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Eelkõige võib vastuvõtmisest keelduda, kui liikmesriik faktidele tuginedes tehtud hinnangus leiab, et vastav kolmanda riigi kodanik kujutab võimalikku ohtu avalikule korrale või riiklikule julgeolekule. Avaliku korra mõiste osas võib võtta arvesse süüdimõistmist raske kuriteo eest. Selles kontekstis tuleb märkida, et avaliku korra ja riikliku julgeoleku mõisted hõlmavad ka juhtumeid, kus kolmanda riigi kodanik kuulub või on kuulunud ühendusse, mis toetab terrorismi, toetab või on toetanud sellist ühendust või omab või on omanud äärmuslikke vaateid.
- (15) Vastuvõtmise taotluse põhjuseid puudutavate kahtluste korral peaks liikmesriik olema võimeline nõudma kõiki tõendeid, mis on vajalikud taotluse selguse hindamiseks, eelkõige taotleja kavandatavate õpingute eesmärkide osas, selleks et võidelda käesolevas direktiivis sätestatud protseduuride kuri- ja väärtarvitamise vastu.
- (16) Mitmes liikmesriigis õppivate kolmandate riikide kodanikest üliõpilaste liikuvus peab olema hõlbustatud, nagu ka ühenduse programmides osalevate kolmandate riikide kodanike vastuvõtt, et edendada liikuvust ühenduses ja ühenduse suunas vastavalt käesolevas direktiivis sätestatud eesmärkidele.
- (17) Selleks et võimaldada esmakordset sisenemist riigi territooriumile peaks liikmesriik olema võimeline väljastama õigeaegselt elamisloa või viisa, kui elamislube väljastatakse ainult vastava riigi territooriumil.
- (18) Selleks et võimaldada kolmandate riikide kodanikest üliõpilastel katta osa oma õpingutega seotud kuludest, tuleks neile anda juurdepääs tööturule, lähtudes käesolevas direktiivis sätestatud tingimustest. Põhimõte, et üliõpilastele võimaldatakse juurdepääs tööturule, lähtudes käesolevas direktiivis sätestatud tingimustest, peaks olema üldine reegel. Siiski erandolukordades peaks liikmesriikidel olema võimalus arvestada olukorda nende riiklikel tööturgudel.
- (19) Eelneva loa mõiste hõlmab tööloa andmist üliõpilastele, kes soovivad tegeleda majandustegevusega.
- (20) Käesolev direktiiv ei mõjuta riiklikke õigusakte osalise tööajaga töö valdkonnas.
- (21) Tuleks sätestada kiirmenetluse kord vastuvõtuks õpingute eesmärgil või õpilasvahetuse raames, mida haldavad tunnustatud organisatsioonid liikmesriikides.
- (22) Iga liikmesriik peaks tagama üldsusele juurdepääsu, eelkõige Interneti kaudu, suurimale võimalikule regulaarselt ajakohastatavale teabepaketile, mis hõlmab käesolevas direktiivis määratletud asutusi, õppekursuseid, mis võtavad vastu kolmandate riikide kodanikke ja riigi territooriumile nimetatud eesmärgil sisenemise ja sellel elamise tingimusi ja korda.
- (23) Käesolev direktiiv ei tohiks mingitel asjaoludel mõjutada nõukogu 13. juuni 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1030/2002 (millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks) ⁽¹⁾ kohaldamist.
- (24) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt kolmandate riikide kodanike riiki lubamist õpingute, õpilasvahetuse, tasustamata praktika või vabatahtliku teenistuse eesmärgil, ei saa liikmesriigid piisavas ulatuses saavutada ning neid saab nende ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas selles artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega piirdub käesolev direktiiv üksnes selle eesmärgi saavutamiseks vajalikuga.
- (25) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokolli artiklite 1 ja 2 kohaselt ning piiramata nimetatud protokolli artikli 4 kohaldamist, ei osale Ühendkuningriik ja Iirimaa käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning seetõttu ei ole käesolev direktiiv Ühendkuningriigile ja Iirimaaale siduv ega nende suhtes kohaldatav.
- (26) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning seetõttu ei ole käesolev direktiiv Taanile siduv ega tema suhtes kohaldatav.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva direktiivi eesmärk on kindlaks määrata:

- a) tingimused kolmandate riikide kodanike riiki lubamiseks liikmesriikide territooriumile õpingute, õpilasvahetuse, tasustamata praktika või vabatahtliku teenistuse eesmärgil pikemaks ajavahemikuks kui kolm kuud;
- b) nimetatud eesmärkidel kolmandate riikide kodanike liikmesriikidesse lubamise eeskirjad.

⁽¹⁾ EÜT L 157, 15.6.2002, lk 1.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *kolmanda riigi kodanik* – isik, kes ei ole Euroopa Liidu kodanik asutamislepingu artikli 17 lõike 1 tähenduses;
- b) *üliõpilane* – kolmanda riigi kodanik, kes on vastu võetud kõrgemasse õppeasutusse ja lubatud liikmesriigi territooriumile, kus ta põhitegevuseks on täiskoormusega õpe kõrgemas õppeasutuses liikmesriigi poolt tunnustatud kõrgharidusele vastava kvalifikatsiooni, sealhulgas diplomi, tunnistuse või doktorikraadi omandamiseks, mis võib vastavalt tema siseriiklikele õigusaktidele hõlmata sellise õppeprogrammi ettevalmistuskursust;
- c) *õpilane* – kolmanda riigi kodanik, kes on liikmesriigi territooriumile lubatud tunnustatud keskharidusprogrammis osalemiseks vahetusprogrammi raames, mida korraldab liikmesriigi poolt tema siseriiklike õigusaktide või haldustavade kohaselt selleks tunnustatud organisatsioon;
- d) *tasustamata praktikant* – kolmanda riigi kodanik, kes on lubatud liikmesriigi territooriumile tasustamata praktikaks vastavalt tema siseriiklikele õigusaktidele;
- e) *õppeasutus* – riiklik või eraõppeasutus, mis on vastuvõtva liikmesriigi poolt tunnustatud ja/või mille õppekursused on tunnustatud vastavalt tema siseriiklikele õigusaktidele või haldustavadele käesolevas direktiivis sätestatud eesmärkidel;
- f) *vabatahtlik teenistus* – riigi või ühenduse kaval põhinev praktilise solidaarsuse tegevusprogramm, millega järgitakse üldisi huvisid;
- g) *elamisluba* – liikmesriigi ametivõimude poolt välja antud mis tahes luba, mis võimaldab kolmanda riigi kodanikul seaduslikult tema territooriumil viibida vastavalt määruse (EÜ) nr 1030/2002 artikli 1 lõike 2 punktile a.

Artikkel 3

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse selliste kolmandate riikide kodanike suhtes, kes taotlevad liikmesriigi territooriumile lubamist õppimise eesmärgil.

Liikmesriigid võivad samuti otsustada käesolevat direktiivi kohaldada kolmandate riikide kodanike suhtes, kes taotlevad riiki lubamist õpilasvahetuse, tasustamata praktika või vabatahtliku teenistuse eesmärgil.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata:

- a) kolmandate riikide kodanike suhtes, kes elavad liikmesriigis varjupaigataotlejatena, subsidiaarse kaitse või ajutiste kaitsekavade alusel;
- b) kolmandate riikide kodanike suhtes, kelle riigist väljasaatmine on tühistatud faktidele või seadusele tuginedes;
- c) kolmandate riikide kodanike suhtes, kes on ühenduse piires vaba liikumise õigust kasutanud liidu kodanike pereliikmed;
- d) kolmandate riikide kodanike suhtes, kes omavad liikmesriigis pikaajalise elaniku staatust vastavalt nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivile 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta⁽¹⁾ ja kes kasutavad oma õigust elada teises liikmesriigis õppimise või kutseõppe eesmärgil;
- e) kolmandate riikide kodanike suhtes, kes asjaomase liikmesriigi siseriiklike õigusaktide alusel kuuluvad töötajate või füüsilisest isikust ettevõtjate hulka.

Artikkel 4

Soodsamad sätted

1. Käesolev direktiiv ei piira järgmiste õigusaktide soodsamate sätete kohaldamist:

- a) kahe- või mitmepoolsed kokkulepped ühenduse või ühenduse ja selle liikmesriikide ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel; või
- b) kahe- või mitmepoolsed kokkulepped ühe või mitme liikmesriigi ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel.

2. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide õigusi võtta vastu või jätta kehtima sätteid, mis on soodsamad direktiivi kohaldamisalas kuuluvate isikute suhtes.

II PEATÜKK

RIIKI LUBAMISE TINGIMUSED

Artikkel 5

Põhimõte

Käesoleva direktiivi alusel tuleb kolmanda riigi kodaniku riiki lubamisel kontrollida dokumentaalsete tõendite olemasolu, mis kinnitavad, et nimetatud isik vastab artiklis 6 ja artiklites 7 kuni 11 sätestatud sellistele tingimustele, mis kehtivad asjaomase kategooria puhul.

⁽¹⁾ ELT L 16, 23.1.2004, lk 44.

Artikkel 6**Üldtingimused**

1. Artiklites 7 kuni 11 sätestatud eesmärgil riiki lubamist taotleb kolmanda riigi kodanik:

- a) esitab siseriiklike õigusaktidega ettenähtud kehtiva reisidokumendi. Liikmesriigid võivad nõuda, et reisidokument peab olema kehtiv vähemalt kavandatud riigis viibimise aja jooksul;
- b) esitab vanemate antud loa kavandatud riigis viibimise kohta, kui ta on vastuvõtva liikmesriigi siseriiklike õigusaktide kohaselt alaealine;
- c) omab ravikindlustust, mis katab kõiki selliseid riske, mille vastu asjaomase liikmesriigi oma kodanikud on tavaliselt kindlustatud;
- d) ei kujuta ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule või rahva tervisele;
- e) liikmesriigi nõudmisel esitab tõendi, et ta on maksnud artikli 20 kohase taotluse käsitlemise tasu.

2. Liikmesriigid hõlbustavad riiki lubamise korda artiklitega 7 kuni 11 hõlmatud kolmandate riikide kodanike suhtes, kes osalevad ühenduse programmides, millega parandatakse liikumist ühendusse või ühenduses.

Artikkel 7**Eritingimused üliõpilastele**

1. Lisaks artiklis 6 toodud üldtingimustele, kolmanda riigi kodanik, kes taotleb riiki lubamist õpingute eesmärgil:

- a) on vastu võetud kõrgemasse õppeasutusse õppekursusel osalemiseks;
- b) esitab liikmesriigi nõutavad tõendid selle kohta, et tema riigis viibimise ajal on tal piisavad vahendid oma elamis-, õppimis- ja tagasisõidukulude katmiseks. Liikmesriigid avaldavad selle sätte kohaldamisel nõutavate igakuiste toimetulekuvahendite miinimumsuuruse, ilma et see piiraks iga üksikjuhu eraldi läbivaatamist;
- c) esitab liikmesriigi nõudmisel tõendid selle keele piisava oskuse kohta, milles tema õpingud toimuvad;
- d) esitab liikmesriigi nõudmisel tõendid selle kohta, et ta on tasunud õppeasutuse nõutavad maksud.

2. Üliõpilased, kellel on seoses nende õppeasutuse õpilaste nimekirja kandmisega automaatselt õigus ravikindlustusele, mis katab kõiki riske, mis asjaomase liikmesriigi kodanike puhul üldiselt on kaetud, loetakse artikli 6 lõike 1 punkti c tingimustele vastavaks.

Artikkel 8**Üliõpilaste liikuvus**

1. Ilma et see piiraks artikli 12 lõike 2, artikli 16 ja artikli 18 lõike 2 kohaldamist, kolmanda riigi kodanik, kes on juba üliõpilaseks vastu võetud ja kes taotleb juba alustatud õppekursusest osa jätkamist teises liikmesriigis või selle täiendamist seotud õppega teises liikmesriigis, viimatinimetatud liikmesriigi poolt aja jooksul, mis ei takista asjakohaste õpingute sooritamist ja mis annab pädevatele ametiasutustele piisavalt aega taotluse menetlemiseks, kui ta:

- a) vastab artiklites 6 ja 7 sätestatud tingimustele seoses kõnealuse liikmesriigiga; ja
- b) on saatnud koos oma riiki lubamise taotlusega täielikud kõrgharidust tõendavad dokumendid ja tõendid selle kohta, et õppekursus, millel ta soovib osaleda, tõepoolest täiendab tema poolt lõpetatud kursust; ja
- c) osaleb ühenduse või kahepoolses vahetusprogrammis või on liikmesriigis üliõpilaseks vastu võetud vähemalt kaheks aastaks.

2. Lõike 1 punktis c osutatud nõuded ei kehti üliõpilase puhul, kes oma õppeprogrammi raames peab osa õpingutest sooritama kohustuslikus korras teise liikmesriigi õppeasutuses.

3. Esimese liikmesriigi pädevad asutused annavad teise liikmesriigi pädevate asutuste nõudmisel asjakohast teavet üliõpilase viibimise kohta esimese liikmesriigi territooriumil.

Artikkel 9**Eritingimused õpilastele**

1. Lisaks artiklis 6 toodud üldtingimustele ja kui artiklist 3 ei tulene teisiti, kolmanda riigi kodanik, kes taotleb õpilasvahetuses osalemist:

- a) ei ületa asjaomase liikmesriigi kehtestatud vanuse alam- ega ülempiiri;
- b) esitab tõendid keskharidusasutusse vastuvõtmise kohta;

- c) Esitab tõendid tunnustatud õpilasvahetusprogrammis osalemise kohta, mida korraldab asjaomase liikmesriigi siseriiklike õigusaktide või haldustavade kohaselt selleks tunnustatud asutus;
- d) esitab tõendi, et õpilasvahetusorganisatsioon vastutab tema eest kogu tema asjaomase liikmesriigi territooriumil viibimise aja jooksul, eelkõige elamis-, õppimis-, tervishoiu- ja tagasisõidukulude osas;
- e) majutatakse kogu tema riigis viibimise jooksul asjaomase liikmesriigi kehtestatud tingimustele vastava perekonna juures, kes on valitud kooskõlas selle õpilasvahetusprogrammi eeskirjadega, milles õpilane osaleb.
2. Liikmesriigid võivad otsustada õpilasvahetusprogrammides osalemiseks riiki lubada ainult selliste kolmandate riikide kodanikke, mis pakuvad sama võimalust nende kodanikele.

Artikkel 10

Eritingimused tasustamata praktikantidele

Lisaks artiklis 6 toodud üldtingimustele ja kui artiklist 3 ei tulene teisiti, peab kolmanda riigi kodanik, kes taotleb riiki lubamist tasustamata praktikandina:

- a) olema allkirjastanud praktikalepingu, mille on vajadusel heaks kiitnud asjaomase liikmesriigi pädev ametiasutus vastavalt oma siseriiklikele õigusaktidele või haldustavadele, tasustamata praktika teostamiseks avaliku või erasektori ettevõttes või riiklikus või erakutseõppeasutuses, mis on liikmesriigi poolt tunnustatud vastavalt liikmesriigi siseriiklikele õigusaktidele või haldustavadele;
- b) esitama liikmesriigi nõutavad tõendid selle kohta, et tema riigis viibimise ajal on tal piisavad vahendid oma elamis-, koolitus- ja tagasisõidukulude katmiseks. Liikmesriigid avaldavad selle sätte kohaldamisel nõutavate igakuiste toimetulekuvahendite miinimumsuuruse, ilma et see piiraks iga üksikjuhu eraldi läbivaatamist;
- c) osalema liikmesriigi nõudmisel algtaseme keelekoolitusel, et omandada praktika teostamiseks vajalikud teadmised.

Artikkel 11

Eritingimused vabatahtlikele

Lisaks artiklis 6 toodud üldtingimustele ja kui artiklist 3 ei tulene teisiti, peab kolmanda riigi kodanik, kes taotleb osalemist vabatahtlikus teenistuses:

- a) mitte ületama asjaomase liikmesriigi kehtestatud vanuse alam- ega ülempiiri;
- b) esitama kokkuleppe organisatsiooniga, kes on asjaomases liikmesriigis vastutav vabatahtliku teenistusprogrammi eest, milles ta osaleb. Kokkulepe kirjeldab tööülesandeid,

ülesannete täitmisega seotud juhendamise tingimusi, tema tööaega, olemasolevaid vahendeid reisi-, elamis-, majutuskulude katmiseks ja taskurahaks kogu tema viibimise ajal, ning vajadusel talle teenistuse paremaks sooritamiseks antavat koolitust;

- c) esitama tõendid, et vabatahtliku teenistusprogrammi, milles ta osaleb, eest vastutav organisatsioon on sõlminud vastutuskindlustuse ja võtab täieliku vastutuse tema eest kogu tema riigis viibimise ajaks, eelkõige seoses tema elamis-, tervishoiu- ja tagasisõidukuludega;
- d) ja, liikmesriigi erinõudmisel, omandama algteadmised kõnealuse liikmesriigi keele, ajaloo ning poliitiliste ja ühiskondlike struktuuride kohta.

III PEATÜKK

ELAMISLOAD

Artikkel 12

Üliõpilastele väljastatav elamisluba

1. Üliõpilasele väljastatakse elamisluba vähemalt üheks aastaks ja seda võib pikendada kui selle omanik vastab jätkuvalt artiklite 6 ja 7 tingimustele. Kui õppekursus on lühem kui üks aasta, kehtib luba kursuse kestuse jooksul.
2. Ilma et see piiraks artikli 16 kohaldamist, võib elamisloa pikendamise keelduda või elamisloa tühistada, kui selle omanik:
- a) ei järgi artikli 17 alusel kehtestatud majandustegevuse piiranguid;
- b) vastavalt siseriiklikele õigusaktidele või haldustavadele ei saavuta oma õpingutes küllaldast edu.

Artikkel 13

Õpilastele väljastatav elamisluba

Kooliõpilastele ei väljastata elamisluba pikemaks ajavahemikuks kui üks aasta.

Artikkel 14

Tasustamata praktikantidele väljastatav elamisluba

Tasustamata praktikantidele väljastatud elamisloa kehtivusaeg vastab kas praktika kestusele või on maksimaalselt üks aasta. Erandjuhtudel võib seda ühekordselt pikendada ainult liikmesriigis selle siseriiklike õigusaktide või haldustavade alusel tunnustatud kutsekvalifikatsiooni omandamiseks vajaliku aja võrra, eeldusel et loa omanik vastab endiselt artiklites 6 ja 10 sätestatud tingimustele.

Artikkel 15

Vabatahtlikele väljastatud elamisluba

Vabatahtlikele ei väljastata elamisluba pikemaks ajavahemikuks kui üks aasta. Erandjuhtudel, kui asjaomane programm kestab kauem kui üks aasta, võib elamisloa kehtivusaeg vastata sellele ajale.

Artikkel 16

Elamislubade tühistamine või pikendamata jätmine

1. Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi alusel väljastatud elamisloa tühistada või keelduda selle pikendamisest, kui see on pettusega omandatud või kui ilmneb, et loa omanik ei vastanud või enam ei vasta artikliga 6 sätestatud riiki sisenemise ja riigis elamise tingimustele või artiklites 7–11 asjaomasele kategooriale kehtestatud tingimustele.

2. Liikmesriigid võivad tühistada või mitte pikendada elamisluba avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahva tervise kaalutlusel.

IV PEATÜKK

ASJAOMASTE KOLMANDATE RIIKIDEKODANIKE KOHTLEMINE

Artikkel 17

Üliõpilaste majandustegevus

1. Üliõpilastel on õigus töötada ja nad võivad tegeleda majandustegevusega füüsilisest isikust ettevõtjana väljaspool õppeaega ja vastavalt vastuvõtvas liikmesriigis asjaomase tegevuse suhtes kohaldatavatele eeskirjadele ja tingimustele. Arvesse võidakse võtta kõnealuse vastuvõtva liikmesriigi tööturul kehtivat olukorda.

Vajadusel annavad liikmesriigid üliõpilastele ja/või töötajatele vastavalt siseriiklikele õigusaktidele eelneva loa.

2. Iga liikmesriik määrab selliseks tegevuseks lubatud tundide arvu nädalas või päevade või kuude arvu aastas, mis ei tohi olla vähem kui 10 tundi nädalas, või vastav arv päevi või kuid aastas.

3. Esimese riigis elamise aasta jooksul võib juurdepääs majandustegevusele olla vastuvõtva liikmesriigi poolt piiratud.

4. Liikmesriigid võivad nõuda, et üliõpilased teataks, kas eelnevalt või muul viisil, oma majandustegevuses osalemisest asjaomase liikmesriigi poolt määratud ametiasutustele. Nende

tööandjatel võib samuti olla kas eelnevalt või muul viisil teatamise kohustus.

V PEATÜKK

MENETLUS JA LÄBIPAISTVUS

Artikkel 18

Menetlustagatised ja läbipaistvus

1. Otsus elamisloa andmise või pikendamise taotluse kohta tehakse ja taotlejat teavitatakse sellest aja jookusul, mis ei takista asjakohaste õpingute sooritamist ja jätab samas pädevatele ametiasutustele piisavalt aega taotluse menetlemiseks.

2. Kui taotluse põhjendamiseks esitatud andmed on ebapiisavad, võidakse taotluse läbivaatamine edasi lükata ja pädevad ametiasutused teatavad taotlejale, milliseid lisaandmeid nad vajavad.

3. Elamisloa taotluse tagasilükkamise otsus tehakse asjaomasele kolmanda riigi kodanikule teatavaks kooskõlas asjakohastes siseriiklikes õigusaktides ettenähtud teavitamismenetlusega. Teatises osutatakse olemasolevatele võimalikele apellatsioonimenetlustele ja nendega seotud tähtaegadele.

4. Kui taotlus on tagasi lükatud või kui käesoleva direktiivi alusel väljaantud elamisluba on tühistatud, on asjaomasel isikul õigus otsus asjaomase liikmesriigi ametiasutustes vaidlustada.

Artikkel 19

Üliõpilastele ja kooliõpilastele elamislubade ja viisade väljastamise kiirmenetlus

Kiirmenetlusega väljastamise korda kehtestav leping, mis lubab elamislubasid või viisasid väljastada kolmanda riigi asjaomasele kodanikule, võidakse sõlmida liikmesriigi ametiasutuse, mis vastutab kolmandate riikide kodanikest üliõpilaste ja kooliõpilaste riiki sisenemise ja seal elamise eest, ning kõrgema õppeasutuse või õpilasvahetusprogrammi korraldava organisatsiooni, mis on asjaomase liikmesriigi siseriiklike õigusaktide või haldustavade kohaselt selleks tunnustatud, vahel.

Artikkel 20

Tasu

Liikmesriigid võivad nõuda taotlejatelt tasu maksmist taotluste käsitlemise eest käesoleva direktiivi kohaselt.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 21***Aruandlus**

Komisjon esitab korrapäraselt ja esimest korda 12. jaanuaril 2010 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamisest liikmesriikides ning teeb vajaduse korral muudatusettepanekuid.

*Artikkel 22***Direktiivi ülevõtmine**

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud sätted 12. jaanuaril 2007. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmeid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

*Artikkel 23***Üleminekusätted**

Erandina III peatüki sätetest ja kuni kahe aasta jooksul pärast artiklis 22 määratud ajavahemiku möödumist ei ole liikmesriigid kohustatud väljastama lubasid käesoleva direktiivi kohaselt elamisloa vormis.

*Artikkel 24***Tähtajad**

Ilma et see piiraks määruse 2003/109/EÜ artikli 4 lõike 2 teise lõigu kohaldamist, ei ole liikmesriigid kohustatud asjaomasele kolmanda riigi kodanikule siseriikliku õiguse alusel muude õiguste andmisel arvesse võtma seda ajavahemikku, mille jooksul üliõpilane, vahetusõpilane, tasustamata praktikant või vabatahtlik teenistuja on elanud nende territooriumil kui selline.

*Artikkel 25***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnenal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 26***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga.

Brüssel, 13. detsember 2004

Nõukogu nimel

eesistuja

B. R. BOT